

Az igék alaktana

AZ IGÉK ÁLTALÁBAN

Az ige a vót nyelvben is egyfelől cselekvést vagy történést, másfelől létezést fejezhet ki.

Az igének két neme van: cselekvő és szenvedő. Az ige kifejezheti a cselekvés, történés és létezés módját, állapotát, idejét, számát és személyét. Az ige módjai: a kijelentő mód, a feltételes mód, és a felszólító mód. Az ige állapota szerint lehet: kezdő, folyamatos és befejezett nézőpontú.

Az ige ideje lehet: jelen idő, múlt idő és jövő idő. A vót igének két száma van: egyes szám és többes szám. Végül mindkét számban három-három személye létezik. Az ige alakja lehet egyszerű és összetett, azaz szerkezettel kifejezett is. Sok finnugor rokonához hasonlóan a vótban is létezik a tagadó (és tiltó) segédige és az ezekkel alkotott összetett igei szerkezet.

A vót nyelv elvben az igék tekintetében sem ismer olyan sajátos tövégződéseket, amelyek az igét például a névszóktól egyértelműen elhatárolnák. A szótári szócikkekben az I. infinitivusi képző azonban segít ebben a vonatkozásban.

A vót igék alaktani rendszerét képező nagy számú ragozási típus alapját a tőváltozatok fokváltakozásból következő belső viselkedésének sokszínűsége, valamint a létező magánhangzó-harmóniából következő toldalékkilleszkedés adja.

A LÉTIGE

Mint a legtöbb nyelvben, a vótban is kitüntetett szerepet kap a létige (inf: *õlla*).

Egyes igeállapotok és igeidők kifejezésekor az összetett szerkezetek egyik elemét szolgáltatja, továbbá az állítmányban szereplő névszót – minden személyben (!) – „igésíti”.

A létige jelen idejű ragozási sora:

<i>miä</i>	<i>õðn</i>	–	én	vagyok
<i>siä</i>	<i>õðd</i>	–	te	vagy
<i>tämä</i>	<i>on</i>	–	ő	van
<i>müü</i>	<i>õðmmõ</i>	–	mi	vagyunk
<i>tüü</i>	<i>õðttõ</i>	–	ti	vagytok
<i>nämä</i>	<i>õlla</i>	–	ők	vannak

A létige egyszerű múlt idejű ragozási sora:

<i>miä</i>	<i>õlin</i>	–	én	voltam
<i>siä</i>	<i>õlid</i>	–	te	voltál
<i>tämä</i>	<i>õli</i>	–	ő	volt
<i>müü</i>	<i>õlimmõ</i>	–	mi	voltunk
<i>tüü</i>	<i>õlittõ</i>	–	ti	voltatok
<i>nämä</i>	<i>õlti</i>	–	ők	voltak

A magyar nyelvhez hasonlóan – amelyben a „van” és „volt” alakok ragozási sorát a jövő idő kifejezésére másik ige („lesz”) ragozási sora követi – a vótban a jelen és múlt időben használatos *õlla* ige helyét a jövő idejű jelentés kifejezésére a *lid'd'a* ige veszi át, amely az *õlla* igehez hasonlóan kettős szerepű.

Ennek megfelelően a létige jövő idejű ragozási sora:

<i>miä</i>	<i>leenen</i>	–	én	leszek
<i>siä</i>	<i>leened</i>	–	te	leszel
<i>tämä</i>	<i>leeneb</i>	–	ő	lesz
<i>müü</i>	<i>leenemmä</i>	–	mi	leszünk
<i>tüü</i>	<i>leenettä</i>	–	ti	lesztek
<i>nämä</i>	<i>leeneväd</i>	–	ők	lesznek

A *lid'd'a* ige egyben az összetett alakú jövő idő segédigéje is, ebben a szerepében megfelel a magyar „fog”-nak.

Segédigeként azonban kissé eltérő a ragozási sora, kiesik az egyszerű jövő idejű alakokhoz képest a tövégi *-ne-* többlétszótag :

<i>miä</i>	<i>leen</i>	–	én	fogok
<i>siä</i>	<i>leed</i>	–	te	fogsz
<i>tämä</i>	<i>leeb</i>	–	ő	fog
<i>müü</i>	<i>leemmä</i>	–	mi	fogunk
<i>tüü</i>	<i>leettä</i>	–	ti	fogtok
<i>nämä</i>	<i>leeväd</i>	–	ők	fognak

A TAGADÓ ÉS TILTÓ SEGÉDIGE

A tagadó segédigének nem létezik infinitivusa, de mindkét szám valamennyi személyében van megfelelő alakja, amely azonban az igeidőtől független. Ugyanakkor egyes és többes szám 2. és 3. személyében létezik felszólító módú – ezáltal tiltó – egyszerű alakja is. Az 1. személyekben a tiltó alakot a vót segédszócskával alkotja.

<u>Tagadó alak:</u>			<u>(nem ...)</u>
esz	1. személy		<i>en</i>
	2. személy		<i>ed</i>
	3. személy		<i>eb</i>
tsz	1. személy		<i>emmä</i>
	2. személy		<i>että</i>
	3. személy		<i>eväd</i>
<u>Tiltó alak:</u>			<u>(ne ...)</u>
esz	1. személy		<i>la en</i>
	2. személy		<i>elä</i>
	3. személy		<i>elko</i>
tsz	1. személy		<i>la emmä</i>
	2. személy		<i>elka</i>
	3. személy		<i>elkod</i>

A tagadó, illetve a tiltó igealakok összetett alakok, amelyekben a segédigét a tagadott, illetve tiltott ige befejezett melléknévi igenevének – számban és személyben egyeztetett – alakja egészíti ki szerkezeté.

A tagadó segédige *eb* alakja nemcsak az egyes szám 3. személyű igei jelentések tagadását végzi, hanem egyszersmind tagadó módosítószóként a más szófajok által kifejezett jelentések tagadását is.

A TAGADOTT LÉTIGE

A tagadott létige jelen idejű ragozási sora:

<i>miä</i>	<i>en öd</i>	–	én nem vagyok
<i>siä</i>	<i>ed öd</i>	–	te nem vagy
<i>tämä</i>	<i>eb öd</i>	–	ő nincs
			ő nem ...

<i>müü</i>	<i>emmä õõ</i>	–	mi nem vagyunk
<i>tüü</i>	<i>että õõ</i>	–	ti nem vagytok
<i>nämä</i>	<i>eväd õõ</i>	–	ők nincsenek ők nem ...

A tagadott létige egyszerű múlt idejű ragozási sora:

<i>miä</i>	<i>en õllud</i>	–	én nem voltam
<i>siä</i>	<i>ed õllud</i>	–	te nem voltál
<i>tämä</i>	<i>eb õllud</i>	–	ő nem volt
<i>müü</i>	<i>emmä õllud</i>	–	mi nem voltunk
<i>tüü</i>	<i>että õllud</i>	–	ti nem voltatok
<i>nämä</i>	<i>eväd õllud</i>	–	ők nem voltak

A tagadott létige jövő idejű ragozási sora (a „lesz” és a „fog” jelentésben azonos):

<i>miä</i>	<i>en lee</i>	–	én nem leszek
<i>siä</i>	<i>ed lee</i>	–	te nem leszel
<i>tämä</i>	<i>eb lee</i>	–	ő nem lesz
<i>müü</i>	<i>emmä lee</i>	–	mi nem leszünk
<i>tüü</i>	<i>että lee</i>	–	ti nem lesztek
<i>nämä</i>	<i>eväd lee</i>	–	ők nem lesznek

A CSELEKVŐ IGE EGYSZERŰ ALAKJAI

Az igemódot jelölő toldalékok feltételes módban: *-iz, -izi*, a felszólító módban pedig (a jelöletlen egyes szám 1. és 2., illetve többes szám 1. személyű alakokat kivéve) *-go, -ko, -ga, -ka*.

A múlt idő jele: *-i*.

A vót igék módbeli és időbeli személyragjai:

<u>I-II. Kijelentő mód:</u>		<u>jelen idő</u>	<u>1. múlt idő</u>
esz	1. személy	<i>-n</i>	<i>-i-n</i>
	2. személy	<i>-d</i>	<i>-i-d</i>
	3. személy	<i>-b</i>	<i>-i, -Ø</i>
tsz	1. személy	<i>-mmõ, -mmä</i>	<i>-i-mma, -i-mmä</i>
	2. személy	<i>-ttõ, -ttä</i>	<i>-i-tta, -i-ttä</i>
	3. személy	<i>(t)-a, (t)-ä</i>	<i>(t)-i</i>

III. Feltételes mód

esz	1. személy	<i>-izi-n</i>
	2. személy	<i>-izi-d</i>
	3. személy	<i>-iz</i>
tsz	1. személy	<i>-izi-mmō, -izi-mmä</i>
	2. személy	<i>-izi-ttō, -izi-ttä</i>
	3. személy	<i>(tta)-iz, (ttä)-iz</i>

IV. Felszólító mód

esz	1. személy	<i>(la ...) -n</i>
	2. személy	<i>-Ø</i>
	3. személy	<i>-go, -ko</i>
tsz	1. személy	<i>-mmō, -mmä</i>
	2. személy	<i>-ga, -ka</i>
	3. személy	<i>-go-d, -ko-d</i>

A *lukōa* (olvas) ige ragozása:

I-II. Kijelentő mód:		jelen idő	
esz	1. személy	<i>lugōn</i>	olvasok
	2. személy	<i>lugōd</i>	olvasol
	3. személy	<i>lugōb</i>	olvas
tsz	1. személy	<i>lugōmmō</i>	olvasunk
	2. személy	<i>lugōttō</i>	olvasatok
	3. személy	<i>lugōta</i>	olvasnak
1. múlt idő			
esz	1. személy	<i>lud'in</i>	olvastam
	2. személy	<i>lud'id</i>	olvastál
	3. személy	<i>lutši</i>	olvasott
tsz	1. személy	<i>lud'immō</i>	olvastunk
	2. személy	<i>lud'ittō</i>	olvastatok
	3. személy	<i>lugōtti</i>	olvastak
III. Feltételes mód			
esz	1. személy	<i>lukōizin</i>	olvasnék
	2. személy	<i>lukōizid</i>	olvasnál
	3. személy	<i>lukōiz</i>	olvasna

tsz	1. személy	<i>lukõizimmõ</i>	olvasnánk
	2. személy	<i>lukõizittõ</i>	olvasnátok
	3. személy	<i>lugõttaiz</i>	olvasnának

IV. Felszólító mód

esz	1. személy	<i>la lugõn</i>	olvassak
	2. személy	<i>lugõ</i>	olvass(ál)
	3. személy	<i>lukõgo</i>	olvasson
tsz	1. személy	<i>lugõmmõ</i>	olvassunk
	2. személy	<i>lukõga</i>	olvassatok
	3. személy	<i>lukõgod</i>	olvassanak

A SZENVEDŐ IGE EGYSZERŰ ALAKJAI

A szenvedő igének csak a 3. személyekben vannak egyszerű alakjai. Ezeknek a toldalékai:

<u>I-II. Kijelentő mód:</u>		<u>jelen idő</u>	<u>1. múlt idő</u>
esz, tsz	3. személy	<i>-ta, -tä, -a, -ä</i>	<i>-tti</i>

III. Feltételes mód

esz, tsz	3. személy	<i>-ttaiz, -ttäiz</i>
----------	------------	-----------------------

IV. Felszólító mód

esz, tsz	3. személy	<i>-ttago, -ttägo</i>
----------	------------	-----------------------

Az ennek megfelelő toldalékolás a *lukõa* (olvas) példaigénk esetében az alábbi igealakokat hozza létre:

<u>I-II. Kijelentő mód:</u>		<u>jelen idő</u>	
esz, tsz	3. személy	<i>lugõta</i>	olvastatik olvastatnak
		<u>1. múlt idő</u>	
esz, tsz	3. személy	<i>lugõtti</i>	olvastatott olvastattak

III. Feltételes mód

esz, tsz – 3. személy	<i>lugõttaiz</i>	olvastatna olvastatnának
-----------------------	------------------	-----------------------------

IV. Felszólító mód

esz, tsz – 3. személy	<i>lugõttago</i>	olvastasson olvastassanak
-----------------------	------------------	------------------------------

A vót nyelv a szenvedő (passzív) alakokat használja a személytelen igei jelentések kifejezésére is.

A FŐNÉVI IGENEVEK

A vótban kétféle főnévi igenév létezik.

Az I. infinitivus alapelakjában a voltaképpen főnévi igenév.

Ezt például az *akar, szeret, óhajt, kell, muszáj* stb. jelentésű igéknek a tárgyaként használja a vót.

Az I. infinitivus toldaléka: -taa, -tää, -ta, -tä, -a, -ä, -õ. Példaigénk esetében:

lukõa = olvasni *tahtoman lukõa* = olvasni akarok

Az I. infinitivusnak létezik egy tovább toldalékolt alakja is, amely magyarra leginkább határozói igenévvvel fordítható.

Ennek a ragozott alaknak a toldaléka: -az, -äz, -õz, -ez, -oz, -uz, -üz, -iz, -tõz, -tez.

Példaigénk esetében:

lukõõz = olvasva, olvasván

A II. infinitivus az alapelakjával legtöbbször a segédigéhez kapcsolódik összetett igealakban.

A II. infinitivus toldaléka: -ma(a), -mä(ä).

Példaigénk esetében:

lukõma = olvasni *nõõb lukõma* = olvasni kezd

A II. infinitivus tovább toldalékolt alakja voltaképpen fosztóképzős határozói alak.

Ennek az alaknak a toldaléka: -matta, -mättä.

Példaigénk esetében:

lukõmatta = olvasatlanul.

A MELLÉKNÉVI IGENEVEK

Az igeragozásban is szerepet játszó befejezett melléknévi igenévnek két fajtája van a vót nyelvben, létezik egy cselekvő és egy szenvedő melléknévi igenév.

Ez a vót melléknévi igenévpár gyakorlatilag teljesen megfelel a magyar -t, -tt képzős múlt idejű (vagy befejezett) melléknévi igenévnek, s a nyelvi rendszeren belüli szerepe és sorsa is nagyon hasonló azéhoz.

A cselekvő befejezett melléknévi igenév képzője: -nnud, -nnüd, -nud, -nüd. Példáigénk esetében:

lukõnnud = olvasott (amit olvastak).

A szenvedő befejezett melléknévi igenév képzője: -ttu, -ttü. Példáigénk esetében: *lugõttu* = olvasott (ami olvastatt).

Több összetett iger szerkezet esetében, amelyeket a vót nyelv a befejezett melléknévi igevevekkel hoz létre, egy ragozási soron belül a cselekvő változatot néhol a szenvedő változat váltja fel.

A CSELEKVŐ IGE ÖSSZETETT ALAKJAI

A vót nyelv összetett igealakokkal fejezi ki a kijelentő módú 2. és 3. múlt időt (1. egyszerű alakú múlt idő = imperfectum, 2. összetett alakú múlt idő = perfectum, 3. összetett alakú múlt idő = plusquamperfectum).

Ugyancsak összetett igealakokkal fejezi ki a kijelentő módú jövő időt, valamint az úgy nevezett kezdő (inchoatív) igeállapotot.

A 2. és 3. múlt idő, valamint az jövő idő összetett alakjaiban a segédige szerepét a létige három idejű változatai töltik be, a többi összetett alak képzésében további segédigéket használ a vót.

	I. Kijelentő mód:	2. múlt idő		
esz	1. személy	<i>õõn</i>	<i>lukõnnud</i>	(olvasok vala)
	2. személy	<i>õõd</i>	<i>lukõnnud</i>	(olvasol vala)
	3. személy	<i>on</i>	<i>lukõnnud</i>	(olvas vala)
tsz	1. személy	<i>õõmmõ</i>	<i>lukõnnud</i>	(olvasunk vala)
	2. személy	<i>õõttõ</i>	<i>lukõnnud</i>	(olvastok vala)
	3. személy	<i>õlla</i>	<i>lugõttu</i>	(olvasnak vala)

II. Kijelentő mód:		3. múlt idő		
esz	1. személy	<i>ðlin</i>	<i>lukðnnud</i>	(olvastam volt)
	2. személy	<i>ðlid</i>	<i>lukðnnud</i>	(olvastál volt)
	3. személy	<i>ðli</i>	<i>lukðnnud</i>	(olvastott volt)
tsz	1. személy	<i>ðlimmð</i>	<i>lukðnnud</i>	(olvastunk volt)
	2. személy	<i>ðlittð</i>	<i>lukðnnud</i>	(olvastatok volt)
	3. személy	<i>ðlti</i>	<i>lugðttu</i>	(olvastak volt)

III. Kijelentő mód: jövő idő				
esz	1. személy	<i>leen</i>	<i>lukðnnud</i>	(olvasni fogok)
	2. személy	<i>leed</i>	<i>lukðnnud</i>	(olvasni fogsz)
	3. személy	<i>leeb</i>	<i>lukðnnud</i>	(olvasni fog)
tsz	1. személy	<i>leemmä</i>	<i>lukðnnud</i>	(olvasni fogunk)
	2. személy	<i>leettä</i>	<i>lukðnnud</i>	(olvasni fogtok)
	3. személy	<i>leeväd</i>	<i>lugðttu</i>	(olvasni fognak)

A vót kezdő igeállapot összetett igealakjainak megfelelő jelentésű megoldásai a legtöbb nyelvben szerepelnek, anélkül azonban, hogy ezeket azok leíró nyelvtanai külön nevesítenék. A vót nyelvtanban ennek a kategóriának a külön felvételekor a folyamatos és befejezett állapotúságot logikailag hármas rendszerre bővíti a kezdő (inchoatív) állapotúság.

IV. Kijelentő mód, kezdő: jelen idő				
esz	1. személy	<i>nððn</i>	<i>lukðma</i>	(olvasni kezdek)
	2. személy	<i>nððd</i>	<i>lukðma</i>	(olvasni kezdesz)
	3. személy	<i>nððb</i>	<i>lukðma</i>	(olvasni kezd)
tsz	1. személy	<i>nððmmð</i>	<i>lukðma</i>	(olvasni kezdünk)
	2. személy	<i>nððttð</i>	<i>lukðma</i>	(olvasni kezdetek)
	3. személy	<i>nðisa</i>	<i>lukðma</i>	(olvasni kezdenek)

V. Kijelentő mód, kezdő: múlt idő				
esz	1. személy	<i>nðizin</i>	<i>lukðma</i>	(olvasni kezdtem)
	2. személy	<i>nðizid</i>	<i>lukðma</i>	(olvasni kezdtéel)
	3. személy	<i>nðisi</i>	<i>lukðma</i>	(olvasni kezdett)
tsz	1. személy	<i>nðizimmð</i>	<i>lukðma</i>	(olvasni kezdtünk)
	2. személy	<i>nðizittð</i>	<i>lukðma</i>	(olvasni kezdtetek)
	3. személy	<i>nðisti</i>	<i>lukðma</i>	(olvasni kezdték)

A SZENVEDŐ IGE ÖSSZETETT ALAKJAI

Ezeknél az alakoknál is csak 3. személyű létezik, de az egyes és a többes számú más.

I. Kijelentő mód: 2. múlt idő

esz	3. személy	<i>on</i>	<i>lugõttu</i>	(olvastatik vala)
tsz	3. személy	<i>õlla</i>	<i>lugõttu</i>	(olvastatnak vala)

II. Feltételes mód: múlt idő

esz	3. személy	<i>õlõiz</i>	<i>lugõttu</i>	(olvastatott volna)
tsz	3. személy	<i>õlõttaiz</i>	<i>lugõttu</i>	(olvastattak volna)

AZ IGE TAGADOTT ALAKJAI

A kijelentő módú egyszerű alakok tagadásakor a tagadó segédige ragozódik, a jelentést hordozó ige pedig

- vagy toldaléktalan tőalakú (a jelen idő ragozási sorában);
- vagy a szám és a személy szerint változó igenévi alakú (az 1. múlt idő ragozási sorában);
- vagy a szám és a személy szerint változó módbeli alakú (a feltételes és a felszólító módok ragozási soraiban).

I. Kijelentő mód: jelen idő

esz	1. személy	<i>en</i>	<i>lugõ</i>	(nem olvasok)
	2. személy	<i>ed</i>	<i>lugõ</i>	(nem olvasol)
	3. személy	<i>eb</i>	<i>lugõ</i>	(nem olvas)
tsz	1. személy	<i>emmä</i>	<i>lugõ</i>	(nem olvasunk)
	2. személy	<i>että</i>	<i>lugõ</i>	(nem olvastok)
	3. személy	<i>evät</i>	<i>lugõ</i>	(nem olvasnak)

II. Kijelentő mód : 1. múlt idő

esz	1. személy	<i>en</i>	<i>lukõnnud</i>	(nem olvastam)
	2. személy	<i>ed</i>	<i>lukõnnud</i>	(nem olvastál)
	3. személy	<i>eb</i>	<i>lukõnnud</i>	(nem olvasott)
tsz	1. személy	<i>emmä</i>	<i>lukõnnud</i>	(nem olvastunk)
	2. személy	<i>että</i>	<i>lukõnnud</i>	(nem olvastatok)
	3. személy	<i>evät</i>	<i>lugõttu</i>	(nem olvastak)

III. Feltételes mód

esz	1. személy	<i>en</i>	<i>lukõiz</i>	(nem olvasnék)
	2. személy	<i>ed</i>	<i>lukõiz</i>	(nem olvasnál)
	3. személy	<i>eb</i>	<i>lukõiz</i>	(nem olvasna)
tsz	1. személy	<i>emmä</i>	<i>lukõiz</i>	(nem olvasnánk)
	2. személy	<i>että</i>	<i>lukõiz</i>	(nem olvasnátok)
	3. személy	<i>evät</i>	<i>lugõttaiz</i>	(nem olvasnának)

IV. Felszólító mód

esz	1. személy	<i>la en</i>	<i>lugõ</i>	(ne olvassak)
	2. személy	<i>elä</i>	<i>lugõ</i>	(ne olvass)
	3. személy	<i>elko</i>	<i>lukõgo</i>	(ne olvasson)
tsz	1. személy	<i>la emmä</i>	<i>lugõ</i>	(ne olvassunk)
	2. személy	<i>elka</i>	<i>lukõga</i>	(ne olvassatok)
	3. személy	<i>elod</i>	<i>lukõgod</i>	(ne olvassanak)

Az összetett igei alakok tagadásakor a tagadó segédige ragozódik, a jelentést hordozó ige pedig változatlanul a már felvett igenévi alakjában szerepel, az összetett alak segédigéje (a létige vagy a kezdő segédige) pedig szintén megfelelő igenévi alakot ölt, azaz ezekben a szerkezetekben a segédigét két igenévi alak is követi.

I. Kijelentő mód: 2. múlt idő

esz	1. személy	<i>en</i>	<i>õlõ</i>	<i>lukõnnud</i>	(nem olvasok vala)
	2. személy	<i>eb</i>	<i>õlõ</i>	<i>lukõnnud</i>	(nem olvasol vala)
	3. személy	<i>ed</i>	<i>õlõ</i>	<i>lukõnnud</i>	(nem olvas vala)
tsz	1. személy	<i>emmä</i>	<i>õlõ</i>	<i>lukõnnud</i>	(nem olvasunk vala)
	2. személy	<i>että</i>	<i>õlõ</i>	<i>lukõnnud</i>	(nem olvastok vala)
	3. személy	<i>evät</i>	<i>õlõ</i>	<i>lugõttu</i>	(nem olvasnak vala)

II. Kijelentő mód: 3. múlt idő

esz	1. személy	<i>en</i>	<i>õllud</i>	<i>lukõnnud</i>	(nem olvastam volt)
	2. személy	<i>ed</i>	<i>õllud</i>	<i>lukõnnud</i>	(nem olvastál volt)
	3. személy	<i>eb</i>	<i>õllud</i>	<i>lukõnnud</i>	(nem olvasott volt)
tsz	1. személy	<i>emmä</i>	<i>õllud</i>	<i>lukõnnud</i>	(nem olvastunk volt)
	2. személy	<i>että</i>	<i>õllud</i>	<i>lukõnnud</i>	(nem olvastatok volt)
	3. személy	<i>evät</i>	<i>õltu</i>	<i>lugõttu</i>	(nem olvastak volt)

III. Kijelentő mód: jövő idő

esz	1. személy	<i>en</i>	<i>lee lukõnnud</i>	(nem fogok olvasni)
	2. személy	<i>ed</i>	<i>lee lukõnnud</i>	(nem fogsz olvasni)
	3. személy	<i>eb</i>	<i>lee lukõnnud</i>	(nem fog olvasni)
tsz	1. személy	<i>emmä</i>	<i>lee lukõnnud</i>	(nem fogunk olvasni)
	2. személy	<i>että</i>	<i>lee lukõnnud</i>	(nem fogtok olvasni)
	3. személy	<i>evät</i>	<i>lee lugõttu</i>	(nem fognak olvasni)

IV. Kijelentő mód, kezdő: jelen idő

esz	1. személy	<i>en</i>	<i>nõõ lukõma</i>	(nem kezdek olvasni)
	2. személy	<i>ed</i>	<i>nõõ lukõma</i>	(nem kezdesz olvasni)
	3. személy	<i>eb</i>	<i>nõõ lukõma</i>	(nem kezd olvasni)
tsz	1. személy	<i>emmä</i>	<i>nõõ lukõma</i>	(nem kezdünk olvasni)
	2. személy	<i>että</i>	<i>nõõ lukõma</i>	(nem kezdetek olvasni)
	3. személy	<i>evät</i>	<i>nõõ lukõma</i>	(nem kezdenek olvasni)

V. Kijelentő mód, kezdő: múlt idő

esz	1. személy	<i>en</i>	<i>nõiznud lukõma</i>	(nem kezdtem olvasni)
	2. személy	<i>ed</i>	<i>nõiznud lukõma</i>	(nem kezdtéel olvasni)
	3. személy	<i>eb</i>	<i>nõiznud lukõma</i>	(nem kezdett olvasni)
tsz	1. személy	<i>emmä</i>	<i>nõiznud lukõma</i>	(nem kezdtünk olvasni)
	2. személy	<i>että</i>	<i>nõiznud lukõma</i>	(nem kezdtetek olvasni)
	3. személy	<i>evät</i>	<i>nõistu lukõma</i>	(nem kezdtek olvasni)

AZ IGÉK RAGOZÁSI TÍPUSAI

A vót igék zömének többtövűsége, a változatos toldalékolás és a toldalékok többségének illeszkedő rendszere miatt a vót igeragozási típusok száma nagy. Az igéknek az igeragozási fajták közötti megoszlása nem egyenletes, vannak igen népes csoportok és alig néhány tagúak is.

Az egyes igeragozási típusok többé-kevésbé – olykori kivételekkel – az I. infinitívus végződése szerint csoportosíthatók. Továbbá más-más csoportba sorolhatja az igét az alaptő tövég előtti szótagja is.

A típusokat az igék I. és II. infinitívusa, valamint a cselekvő kijelentő módbeli jelen idejű és 1. múlt idejű egyes szám 3. személyű alakjai írják le. A további lehetséges toldalékolású igealakok kikövetkeztethetők a példaigének az előzőekben részletezett teljes ragozási sorai alapján.

I. igeragozás

inf		cselekvő; kijelentő	
I.	II.	jelen; esz 3.	1. múlt; esz 3.
<i>saavva</i>	<i>saama</i>	<i>saab</i>	<i>sai</i>
<i>juvva</i>	<i>joomä</i>	<i>joob</i>	<i>jõi</i>
<i>müvvä</i>	<i>müümä</i>	<i>müüb</i>	<i>müvvi</i>
<i>lüvvä</i>	<i>löömä</i>	<i>lööb</i>	<i>lei</i>
<i>jäävvä</i>	<i>jäämä</i>	<i>jääb</i>	<i>jäi</i>
<i>võd'd'a</i>	<i>võima</i>	<i>võib</i>	<i>võiz</i>
<i>vid'dä</i>	<i>veemä</i>	<i>veeb</i>	<i>vei</i>

II. igeragozás

inf		cselekvő; kijelentő	
I.	II.	jelen; esz 3.	1. múlt; esz 3.
<i>kuttsua</i>	<i>kutsuma</i>	<i>kutsub</i>	<i>kuttsu</i>
<i>tšüsüä</i>	<i>tšüsümä</i>	<i>tšzüüb</i>	<i>tšüsü</i>
<i>tõhtia</i>	<i>tõhtima</i>	<i>tõhib</i>	<i>tõhti</i>

III. igeragozás

inf		cselekvő; kijelentő	
I.	II.	jelen; esz 3.	1. múlt; esz 3.
<i>alkaa</i>	<i>alkama</i>	<i>algab</i>	<i>alkõ</i>
<i>takua</i>	<i>takoma</i>	<i>tagob</i>	<i>takõ</i>

IV. igeragozás

inf		cselekvő; kijelentő	
I.	II.	jelen; esz 3.	1. múlt; esz 3.
<i>õssaa</i>	<i>õssama</i>	<i>õsab</i>	<i>õssi</i>
<i>lukõa</i>	<i>lukõma</i>	<i>lugõb</i>	<i>lutši (tš / d')</i>

V. igeragozás

inf		cselekvő; kijelentő	
I.	II.	jelen; esz 3.	1. múlt; esz 3.
<i>murtua</i>	<i>murtuuma</i>	<i>murtuub</i>	<i>murtu</i>
<i>väntüä</i>	<i>väntüümä</i>	<i>väntüüb</i>	<i>väntü</i>

VI. igeragozás

inf		cselekvő; kijelentő	
I.	II.	jelen; esz 3.	1. múlt; esz 3.
<i>laulahtaa</i>	<i>laulahtaama</i>	<i>laulahtaab</i>	<i>laulahtii</i>
<i>lentää</i>	<i>lentäämä</i>	<i>lentääb</i>	<i>lentii</i>

VII. igeragozás

inf		cselekvő; kijelentő	
I.	II.	jelen; esz 3.	1. múlt; esz 3.
<i>laskõuta</i>	<i>laskõuma</i>	<i>laskõub</i>	<i>laskõuz</i>
<i>eittäütä</i>	<i>eittäümä</i>	<i>eittäüb</i>	<i>eittäüz</i>

VIII. igeragozás

inf		cselekvő; kijelentő	
I.	II.	jelen; esz 3.	1. múlt; esz 3.
<i>juttõlla</i>	<i>juttõõma</i>	<i>juttõõb</i>	<i>juttõli</i>
<i>pesä</i>	<i>pesemä</i>	<i>pezeb</i>	<i>pesi</i>
<i>tehä</i>	<i>tetšemä</i>	<i>teeb</i>	<i>tetši (tš / Ø)</i>

IX. igeragozás

inf		cselekvő; kijelentő	
I.	II.	jelen; esz 3.	1. múlt; esz 3.
<i>tšiuzõta</i>	<i>tšiusaama</i>	<i>tšiusaab</i>	<i>tšiusaz</i>
<i>pöllütä</i>	<i>pöllüämä</i>	<i>pöllüäb</i>	<i>pöllüz</i>

X. igeragozás

inf		cselekvő; kijelentő	
I.	II.	jelen; esz 3.	1. múlt; esz 3.
<i>apata</i>	<i>appanõma</i>	<i>appanõb</i>	<i>appani</i>
<i>eetä</i>	<i>etenemä</i>	<i>eteneb</i>	<i>eteni</i>

AZ „IGEKÖTŐK”

A vót elvben nem ismeri a klasszikus értelemben vett igekötőt, amely az igét előzve azzal összetételt is alkothat. Ugyanakkor több határozószó

vesz részt egy „látens igekötősítésben”, amikor az igéket követve azokkal szerkezetbe kapcsolódó szavakként mintegy „igeutó”-szerepet töltenek be (többé-kevésbé hasonló módon, mint az angol nyelvben).

<i>antaa <u>takaz</u></i>	(= visszaad, visszajuttat)
<i>jättää <u>poiz</u></i>	(= elbocsát, kienged)
<i>jäävvä <u>poiz</u></i>	(= felmond)
<i>laskõa <u>alaa</u></i>	(= leenged, leereszt)
<i>lähtiä <u>poiz</u></i>	(= elindul)
<i>mennä <u>poiz</u></i>	(= elmegy, kimegy)
<i>nõisa <u>üleez</u></i>	(= felemelkedik, felszáll)
<i>panna <u>poiz</u></i>	(= elvesz, kivesz)
<i>panna <u>tähele</u></i>	(= kiemel)
<i>panõuta <u>pitšässi</u></i>	(= végignyúlik, végigfekszik)
<i>repiä <u>poiz</u></i>	(= leszakít, letép)

